

**INFORMACIJA O SAOBRAĆAJNIM/PROMETNIM
NEZGODAMA, NJIHOVIM UZROCIMA I POSLJEDICAMA
U BOSNI I HERCEGOVINI U 2023. GODINI**

April/travanj 2024. godine

SADRŽAJ

SADRŽAJ	1
UVOD	2
STANJE BEZBJEDNOSTI/SIGURNOSTI DRUMSKOG/CESTOVNOG SAOBRAĆAJA/PROMETA U BiH	
SAOBRAĆAJNE/PROMETNE NEZGODE U BIH.....	2
POSLJEDICE SAOBRAĆAJNIH/PROMETNIH NEZGODA	5
UZROCI I MJESTO NASTANKA SAOBRAĆAJNIH/PROMETNIH NEZGODA	10
ZAKLJUČAK	11

1. UVOD

Sektor za organizaciju pomoći na cesti, preventivu, obrazovanje i inovativnost sistematski prikuplja dostupne podatke iz oblasti saobraćaja/prometa, koristeći pri tome sve relevantne izvore sa ciljem pravovremenog i detaljnog informisanja/informiranja javnosti.

Podaci o saobraćajnim/prometnim nezgodama, uzrocima i posljedicama prikupljeni su od nadležnih MUP-ova (FUP, kantonalna/županijska MUP, MUP RS i MUP Brčko Distrikta).

STANJE BEZBJEDNOSTI/SIGURNOSTI DRUMSKOG/CESTOVNOG SAOBRAĆAJA/PROMETA

SAOBRAĆAJNE/PROMETNE NEZGODE U BIH

U skladu sa prikupljenim statističkim podacima od nadležnih institucija (FUP, kantonalna/županijska MUP, MUP RS i MUP Brčko Distrikta), na bosanskohercegovačkim putevima/cestama u protekloj 2023. godini dogodilo se ukupno **35.148** saobraćajnih/prometnih nezgoda od kojih je zabilježeno **7.665** saobraćajnih/prometnih nezgoda sa poginulim i povrijeđenim/ozlijeđenim licima/osobama, te **27.488** saobraćajnih/prometnih nezgoda sa materijalnom štetom.

U saobraćajnim/prometnim nezgodama u Bosni i Hercegovini život su izgubile 255 lica/osoba, dok je 10.944 lica/osobe zadobilo teže ili lakše tjelesne povrede/ozljede. U tabeli 1. dat je detaljan prikaz ukupnog broja saobraćajnih/prometnih nezgoda u BiH i Distriktu Brčko za period 2020.-2023.godina.

PODRUČJE	UKUPAN BROJ SAOBRAĆAJNIH/PROMETNIH NEZGODA(SN)				BROJ SN SA POGINULIM/POVRIJEĐENIM/OZL. LICIMA/OSOBAMA				BROJ SN SA MATERIJALNOM ŠTETOM			
	2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
FEDERACIJA BIH	20.376	20.083	21.209	24.301	4.091	4.568	4.783	5.058	16.285	15.515	16.426	19.248
REPUBLIKA SRPSKA	9.096	9.937	9.894	10.615	2.052	2.226	2.309	2.459	7.044	7.711	7.585	8.156
BRČKO DISTRIKT	231	218	218	232	117	137	138	148	114	81	80	84
UKUPNO	29.703	30.238	31.321	35.148	6.260	6.931	7.230	7.665	23.443	23.307	24.091	27.488

Tabela 1. Pregled saobraćajnih/prometnih nezgoda za period 2020.- 2023. godina

Tokom protekle 2023. godine registrovano/registirano je **3.827** nezgoda više u odnosu na 2022. godinu, što izraženo u postocima/procentima prikazuje **povećanje ukupnog broja saobraćajnih/prometnih nezgoda za 10,89 %**. Broj saobraćajnih/prometnih nezgoda sa poginulim/povrijeđenim/ozlijeđenim licima je **povećan za 435** saobraćajnih/prometnih nezgoda ili **5,68 %**. Kada su u pitanju saobraćajne/prometne nezgode sa materijalnom štetom u protekloj godini registrovano/registirano je **3.397** nezgoda više u odnosu na 2022. godinu, odnosno **12,36 %**.

Iz naprijed navedenih činjenica, zaključujemo da i tokom **2023. godine** bilježimo porast saobraćajnih/prometnih nezgoda.

Prema navedenim podacima možemo zaključiti da se na području BiH dnevno tokom 2023. godine događalo u prosjeku nešto više od **96** saobraćajnih/prometnih nezgoda, od toga **21** saobraćajna/prometna nezgoda sa poginulim/povrijeđenim/ozlijeđenim licima/osobama.

U sljedećoj tabeli dat je detaljan prikaz saobraćajnih/prometnih nezgoda po kantonima u Federaciji BiH.

PODRUČJE	UKUPAN BROJ SAOBRAĆAJNIH/PROMETNIH NEZGODA (SN)				BROJ SN SA POGINULIM/POVRIJEĐENIM/OZL. LICIMA/O SOBAMA				BROJ SN SA MATERIJALNOM ŠTETOM			
	2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
Kanton Sarajevo	8.188	7.061	8.326	10.161	743	762	916	882	7.445	6.299	7.410	9.279
SBK	2.102	1.832	1.720	1.847	367	383	374	431	1.735	1.449	1.346	1.416
BPK	62	147	115	125	18	32	37	26	44	115	78	99
Posavski kanton	172	216	239	248	56	51	57	67	116	165	182	181
ZHK	584	668	630	690	204	281	273	331	380	387	357	359
HNK	1.606	1.865	1.740	1.953	519	558	537	577	1.087	1.307	1.203	1.376
USK	1.813	2.093	2.243	2.529	481	593	633	647	1.332	1.500	1.610	1.882
Tuzlanski kanton	2.770	3.022	2.918	3.054	1.074	1.161	1.104	1.174	1.696	1.861	1.814	1.880
ZDK	2.567	2.443	2.601	2.879	544	600	720	782	2.023	1.843	1.881	2.097
Kanton 10	512	736	677	815	85	147	132	141	427	589	545	679
FEDERACIJA BiH	20.376	20.083	21.209	24.301	4.091	4.568	4.783	5.058	16.285	15.515	16.426	19.248

Tabela 2. Pregled saobraćajnih/prometnih nezgoda u FBiH po kantonima

Iz prethodne tabele možemo vidjeti da se najveći broj saobraćajnih/prometnih nezgoda na području Federacije BiH u 2023. godini dogodio na području **Kantona Sarajevo**, sa procentualnim učešćem od oko **41,83 %**, zatim slijede **Tuzlanski kanton** sa procentualnim učešćem od oko **12,57 %**, **Zeničko-Dobojski kanton** sa procentualnim učešćem od **11,85 %**, **Unsko-sanski kanton** sa procentualnim učešćem od **10,41 %**, **Hercegovačko-neretvanski kanton** sa procentualnim učešćem od **8,04 %**, zatim **Srednjobosanski kanton** sa **7,60 %**, itd.

Ukoliko posmatramo kretanje broja saobraćajnih/prometnih nezgoda uočavamo da je ukupan broj saobraćajnih/prometnih nezgoda u odnosu na 2022. godinu **povećan u svim kantonima** Federacije Bosne i Hercegovine. Broj saobraćajnih nezgoda sa poginulim/teže i lakše povrijeđenim licima tokom protekle godine je **povećan u osam kantona** i to u Posavskom kantonu, Unsko-sanskom,

Zeničko-dobojskom, Srednjobosanskom, Zapadnohercegovačkom, Hercegovačko-neretvanskom, Tuzlanskom i Kantonu 10, dok je u preostala dva kantona zabilježeno smanjenje i to u Kantonu Sarajevo i Bosansko-podrinjskom kantonu.

Kada pogledamo saobraćajne/prometne nezgode sa materijalnom štetom vidljivo je da je u skoro svim kantonima došlo do povećanja broja nezgoda, izuzev Posavskog kantona u kojem je došlo do smanjenja za jednu saobraćajnu/prometnu nezgodu u odnosu na godinu ranije. Kanton koji bilježi najveći porast broja saobraćajnih/prometnih nezgoda sa materijalnom štetom je Kanton Sarajevo i to 1.869 nezgoda više odnosno 20,14 %.

POSLJEDICE SAOBRAĆAJNIH/PROMETNIH NEZGODA

U protekloj 2023. godini, u saobraćajnim/prometnim nezgodama u Bosni i Hercegovini život je izgubilo 255 lica/osoba, 1.695 lica/osoba je teže povrijeđeno/ozlijeđeno, dok je 9.249 lica/osoba pretrpjelo lakše tjelesne povrede/ozljede.

Povećanje ukupnog broja saobraćajnih/prometnih nezgoda u BiH u protekloj 2023. godini dovelo je i do povećanja posljedica: broj lakše povrijeđenih/ozlijeđenih povećan je za 545 lica/osoba, tj. za oko 5,89 %, broj teže povrijeđenih/ozlijeđenih je povećan za 141 lica/osobe, odnosno za 8,32 %, dok je broj poginulih u saobraćajnim/prometnim nezgodama na bosanskohercegovačkim cestama veći za 33 lica/osoba, odnosno za 12,94 %.

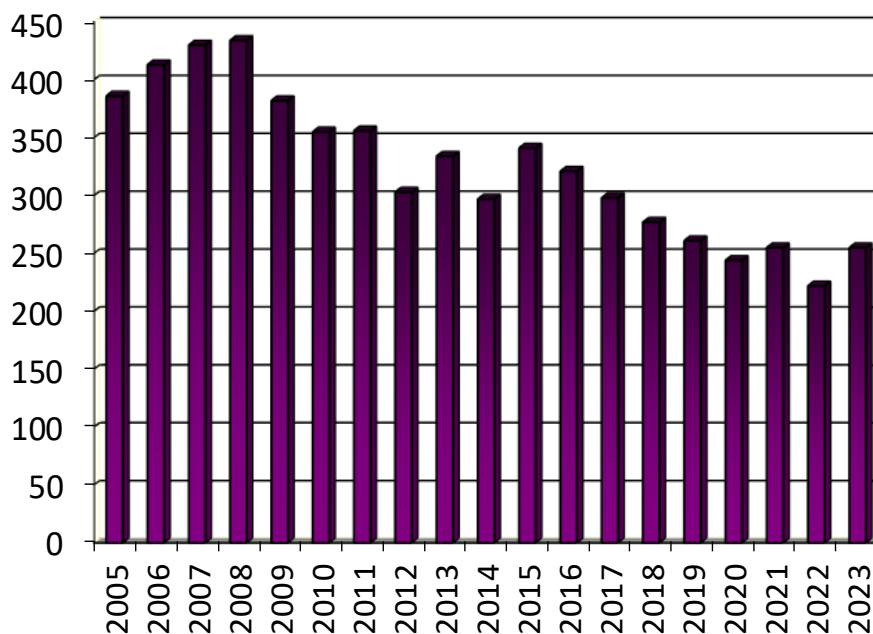
Detaljan prikaz broja saobraćajnih/prometnih nezgoda sa posljedicama dat je u sljedećoj tabeli:

PODRUČJE	UKUPAN BROJ SN			BROJ POGINULIH LICA/OSOBA			BROJ TEŽE POVRIJEĐENIH/OZL. LICA/OSOBA			BROJ LAKŠE POVRIJEĐENIH/OZL. LICA/OSOBA		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
FEDERACIJA BIH	20.083	21.209	24.301	150	116	135	878	978	1.058	5.601	5.756	6.095
REPUBLIKA SRPSKA	9.937	9.894	10.615	101	100	109	561	546	610	2.549	2.747	2.923
DISTRIKT BRČKO	218	218	232	4	6	11	32	30	27	178	201	231
UKUPNO	30.238	31.321	35.148	255	222	255	1.471	1.554	1.695	8.328	8.704	9.249

Tabela 3. Posljedice saobraćajnih/prometnih nezgoda

U saobraćajnim/prometnim nezgodama na putevima/cestama širom BiH u toku protekle godine u prosjeku je svaki dan zabilježeno više od **96** saobraćajnih/prometnih nezgoda u kojima je teže povrijeđeno/ozlijeđeno više od **4** lica/osobe, dok je lakše tjelesne povrede/ozljede svakodnevno pretrpjelo više od **25** lica/osoba. Prosječna smrtnost u saobraćajnim/prometnim nezgodama u BiH iznosi nešto više od **7** poginulih na **1000 saobraćajnih/prometnih nezgoda**.

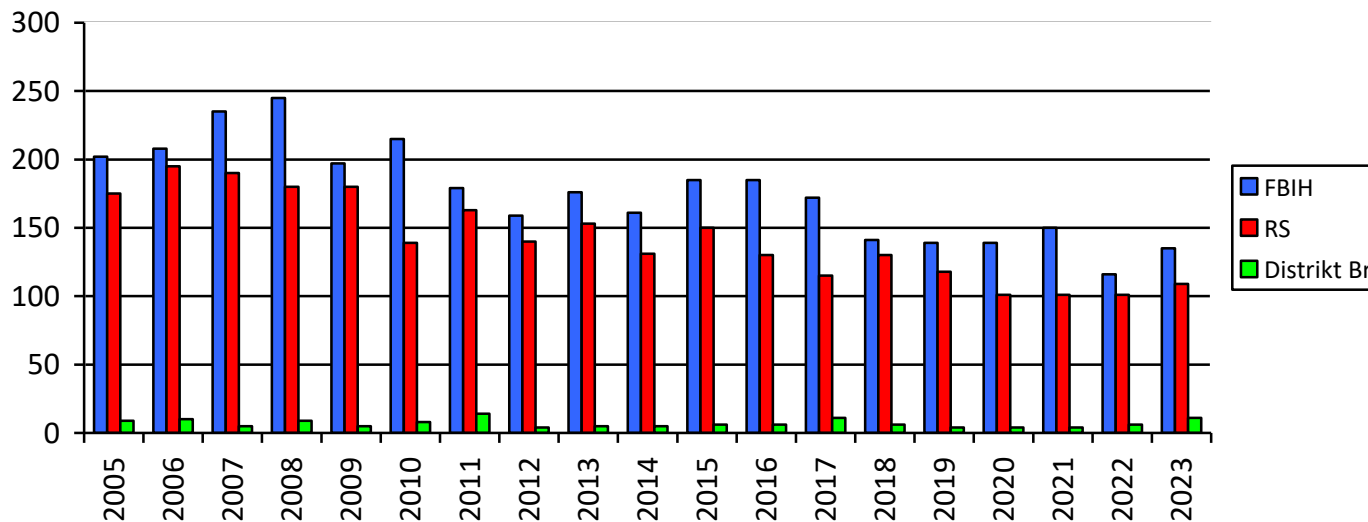
Na sljedećem dijagramu prikazano je kretanje ukupnog broja poginulih lica/osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama za period 2005-2023. godine:

Dijagram 1. Grafički prikaz ukupnog broja poginulih osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama u Bosni i Hercegovini u periodu 2005 - 2023. godina.

Tokom protekle 2023. godine u saobraćajnim/prometnim nezgodama u Federaciji BiH je poginulo **135** lica/osoba, što znači da je broj poginulih u odnosu na 2022. godinu **povećan** za **19 lica/osoba** i predstavlja **52,95 %** od ukupnog broja poginulih u saobraćajnim/prometnim nezgodama u Bosni i Hercegovini. U Distriktu Brčko tokom protekle godine poginulo je **11 lica/osoba** odnosno **4,31 %** od **ukupnog broja**. Broj poginulih lica/osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama u Republici Srpskoj u odnosu na 2022. godinu **povećan je za 9 lica/osoba**, **109 poginulih lica/osoba** u 2023. godini, što predstavlja **42,74 %** od ukupnog broja poginulih u saobraćajnim/prometnim nezgodama u Bosni i Hercegovini.

Na sljedećem dijagramu dat je prikaz broja poginulih lica/osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama po entitetima/distriktu za period 2005-2023. godine:

Dijagram 2. Grafički prikaz ukupnog broja poginulih lica/osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama po entitetima u periodu 2005 - 2023. godine.

Detaljan prikaz broja saobraćajnih/prometnih nezgoda sa posljedicama po kantonima u Federaciji BiH dat je u sljedećoj tabeli:

PODRUČJE	UKUPAN BROJ SN			BROJ POGINULIH LICA/OSOBA			BROJ TEŽE POVRIJEĐENIH/OZL. LICA/OSOBA			BROJ LAKŠE POVRIJEĐENIH/OZL.OSOBA/ LICA		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Kanton Sarajevo	7.061	8.326	10.161	20	8	21	155	156	170	796	990	917
SBK	1.832	1.720	1.847	23	15	17	83	102	124	472	395	506
BPK	147	115	125	0	0	0	4	11	6	28	44	28
Posavski kanton	216	239	248	1	2	4	19	17	18	43	54	60
ZHK	668	630	690	7	8	9	22	23	47	399	386	456

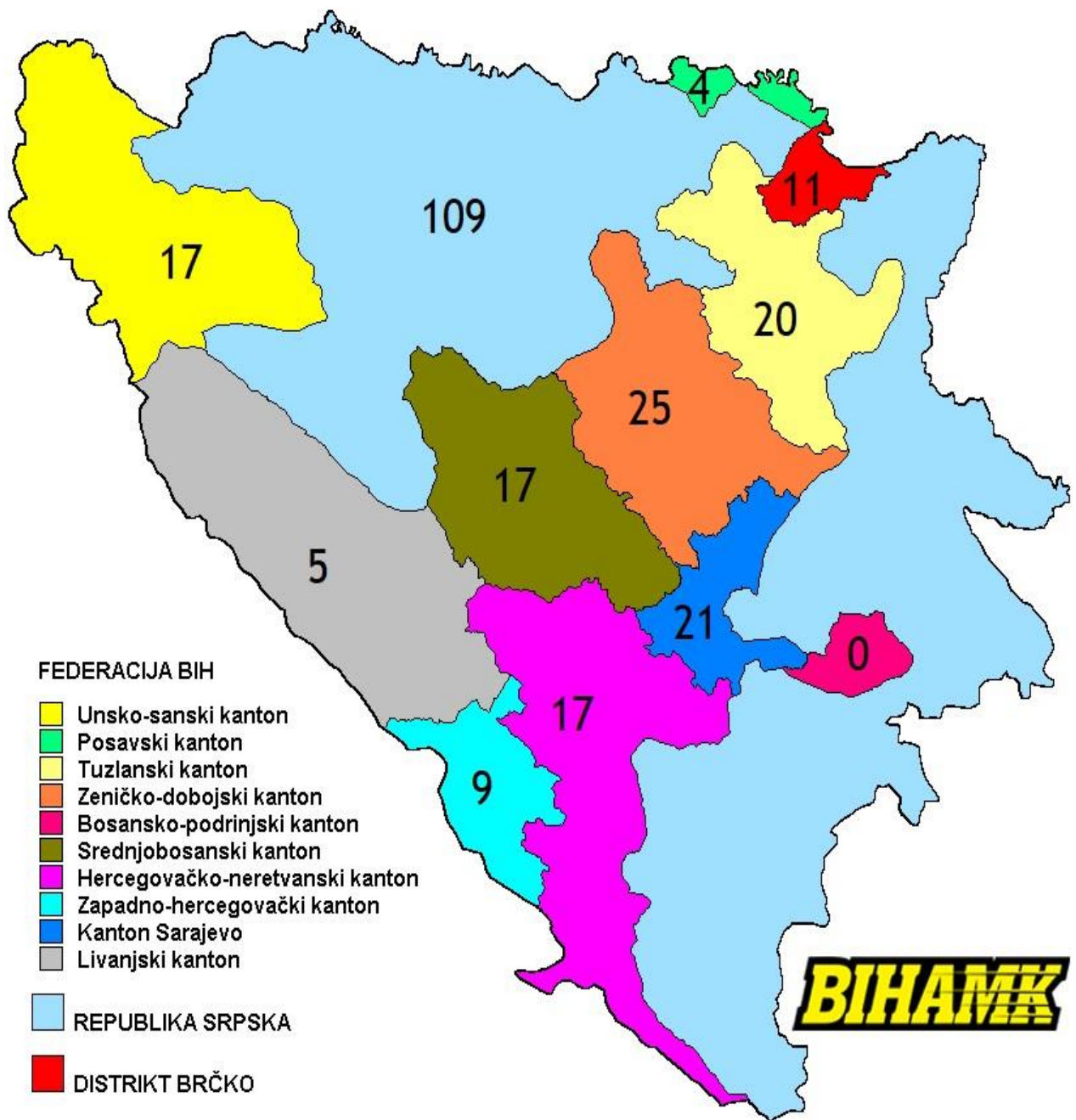
HNK	1.865	1.740	1.953	20	27	17	123	105	130	727	704	749
USK	2.093	2.243	2.529	27	10	17	123	183	153	727	684	715
Tuzlanski kanton	3.022	2.918	3.054	34	20	20	187	179	198	1.537	1.493	1.580
ZDK	2.443	2.601	2.879	10	17	25	127	161	169	714	863	947
Kanton 10	736	677	815	8	9	5	35	41	43	158	143	137
FEDERACIJA BiH	20.083	21.209	24.301	150	116	135	878	978	1.058	5.601	5.756	6.095

Tabela 4. Posljedice saobraćajnih/prometnih nezgoda po kantonima u Federaciji BiH za period 2021. - 2023.

Prema prikupljenim podacima vidimo da **Kanton Sarajevo** bilježi **najveći porast** saobraćajnih/prometnih nezgoda, kao i **porast smrtno stradalih** i to za **13 lica/osoba**. Sljedeći kanton koji bilježi porast saobraćajnih/prometnih nezgoda, ali i broj smrtno stradalih, i to **7 lica/osoba**, jeste **Unsko-sanski kanton**. Pored ovih kantona, porast smrtno stradalih lica/osoba bilježi se i u Zeničko-dobojskom kantonu, Posavskom, Zapadnohercegovačkom te Srednjobosanskom kantonu.

Ukoliko pogledamo podatke za **Hercegovačko-neretvanski kanton** uočićemo da je došlo do značajnog **smanjenja** broja smrtno stradalih u saobraćajnim/prometnim nezgodama i to za **10 lica/osoba**, a pored njega i **Kanton 10** bilježi **smanjenje** smrtno stradalih za **4 lica/osobe**. U **Tuzlanskom kantonu** se bilježi **isti broj** smrtno stradalih lica/osoba kao i godinu ranije odnosno **20 lica/osoba**, dok je **Bosansko-podrinjski kanton** jedini kanton koji i u protekle tri godine nije zabilježio **niti jedan smrtni slučaj**.

Na slici 2. prikazan je broj poginulih lica/osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama po entitetima/distriktu, kao i kantonima u Federaciji BiH.

Slika 2. Broj poginulih lica/osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama po entitetima, distriktu, kao i kantonima u Federaciji BiH

UZROCI I MJESTO NASTANKA SAOBRAĆAJNIH/PROMETNIH NEZGODA

Veliki broj saobraćajnih/prometnih nezgoda na našim putevima/cestama, između ostalog, rezultat je nepoštivanja saobraćajnih/prometnih pravila i propisa, kao i niskog nivoa saobraćajne/prometne kulture, ali i sve većeg broja učesnika/sudionika u saobraćaju/prometu.

Nepropisna brzina i brzina neprilagođena uslovima/uvjetima na putevima/cestama su jedan od najčešćih uzročnika izazivanja saobraćajnih/prometnih nezgoda. Pored navedenih, veliki broj saobraćajnih/prometnih nezgode je posljedica i nastaju pod uticajem alkohola i drugih opojnih sredstava, kao posljedica radnji vozilom u saobraćaju/prometu, upotrebe mobilnih telefona u vožnji, te nedozvoljenog/nepropisnog preticanja.

Među pogreškama vozača u gradskim uslovima/uvjetima saobraćaja/prometa treba izdvojiti i vožnju na nedovoljnoj udaljenosti - odstojanju između vozila, kao i nepoštivanje prvenstva prolaza.

Ostali uzroci koji su uticali na dešavanje saobraćajnih/prometnih nezgoda, ali u manjem procentu su:

- nepropisno skretanje,
- nedostatak saobraćajne signalizacije,
- nepoštivanje saobraćajne signalizacije,
- tehnički neispravna vozila,
- oštećenje puta/ceste,
- prolazak kroz crveno svjetlo,
- obaveze vozača prema pješacima,
- održavanje puteva/cesta,
- vožnja unazad,
- nepropisno kretanje pješaka,
- te drugo.

Prema podacima o mjestu dešavanja saobraćajnih/prometnih nezgoda najveći broj je zabilježen na ulicama u naselju, a zatim na magistralnim putevima/cestama, onda slijede lokalni, pa regionalni putevi/ceste, itd. U protekloj 2023. godini desio se i povećan broj saobraćajnih nezgoda na autoputevima/autocestama u Bosni i Hercegovini u odnosu na 2022. godinu.

Kada je riječ o vrsti sudara, najveći broj saobraćajnih/prometnih nezgoda/nesreća je direktni sudar, zatim bočni sudar, klizanje na cesti, udar u objekte pored ceste, te drugo.

ZAKLJUČAK

Posmatrajući i upoređujući podatke u proteklih 18 godina (2005 - 2023. godina) o broju saobraćajnih/prometnih nezgoda i njihovim posljedicama, vidljivo je da je broj saobraćajnih/prometnih nezgoda, kao i stradalih u više navrata opadao i rastao. Trend smanjenja broja saobraćajnih/prometnih nezgoda započeo tokom 2017. godine prekinut je tokom 2021. godine, nastavljen tokom 2022. godine, kao i 2023. godine u kojoj se broj saobraćajnih nezgoda se povećao za 10,89% odnosno 3.827 saobraćajnih/prometnih nezgoda više.

Također, sa povećanjem broja saobraćajnih/prometnih nezgoda došlo i do povećanja broja saobraćajnih/prometnih nezgoda sa poginulim/povrijeđenim/ozlijeđenim licima u 2023. godini. Ukoliko pogledamo broj poginulih lica/osoba tokom posljednjih pet godina vidimo da je broj lica/osoba u 2019. godini u odnosu na 2018. godinu manji za 16 lica/osoba odnosno 5,78%, u 2020. godini u odnosu na 2019. manji za 17 lica/osoba, odnosno za 6,5%, u 2021. godini broj poginulih lica/osoba je veći za 11 lica/osoba odnosno 4,5 %. U 2022. godini imamo najmanji broj poginulih lica/osoba ukoliko pogledamo unazad deset godina, i manji je u odnosu na 2021. godinu za 33 lica/osobe odnosno 12,94 %. U 2023. godini došlo je do povećanja broja poginulih lica/osoba i to za 33 lica/osobe, ukupno 255 lica/osoba, i veći je za 12,94 % u odnosu na 2022. godinu.

Broj lakše povrijeđenih/ozlijeđenih tokom protekle godine povećan je za 545 lica/osoba, tj. za 5,89 %, dok je broj teže povrijeđenih/ozlijeđenih povećan za 141 lice/osobu, odnosno za 8,32 %,

Sagledavajući naprijed navedeno s posebnim osvrtom na činjenice na povećanje broja saobraćajnih/prometnih nezgoda u protekloj godini došlo je i do povećanja broja poginulih lica/osoba u nezgodama, te se može zaključiti da je stanje drumskog/cestovnog saobraćaja/prometa u našoj zemlji i dalje nezadovoljavajuće.

.....